

ERUDITIO
MORES
FUTURUM

Univerzita Mateja Bela
Právnická fakulta
Komenského 20, 974 01 Banská Bystrica

PRÁVNICKÁ FAKULTA UMB
BANSKÁ BYSTRICA

OPONENTSKÝ POSUDOK NA HABILITAČNÚ PRÁCU

JUDr. Zuzany Mílkvej Illýovej, PhD.

“LÁME KÚPA NÁJOM – K HISTORICKOPRÁVNÝM SÚVISLOSTIAM ZVECNOPRÁVNENIA NÁJMU”

I.

Autorka si za tému svojej habilitačnej práce vybrala analýzu vecnoprávných aspektov inštitútov zmluvného práva v rámci obligáčnej zásady, ktorá je známa aj pod nemeckým názvom “*Kauf bricht Miete*”. Autorka pôsobiaca v akademickej sfére profilujúca sa najmä na právne dejiny a zároveň činná ako advokátka si vybrala problém, ktorý len zvyrazňuje jej cit spájať otázky aktuálnej právnej praxe s historickoprávnymi súvislosťami. Ide o tému, ktorej spracovanie je síce v iných krajinách čiastočne dostupné, no v našom akademickom prostredí plne inovatívne a z tohto dôvodu vítané. Je treba poukázať na jej náročnosť, nakoľko objektom autorkinho výskumu bola právna úprava nielen v rozdielnych časových obdobiach (čo sa samozrejme od právneho historika prirodzene očakáva), ale musela sa vysporiadať aj s čiastočnou teritoriálnou odlišnosťou, ktorá je tiež kľúčová pri mapovaní genézy konkrétnych inštitútov, najmä tých, ktorých pôvod sa derivuje z rímskeho práva.

II.

Pokiaľ sa jedná o obsah, predložená habilitačná práca je rozdelená do 5 kapitol. Autorka v nich systematicky pojednáva o vecnoprávných účinkoch nájmu na pozadí popisovanej zásady, od čias rímskeho práva až po súčasnú právnu úpravu. Ako sama uvádza v úvodných častiach práce, snaží sa čitateľovi poskytnúť komplexné spracovanie problematiky.

Prvá kapitola prináša príjemne a pútavo spracovaný úvod, ktorý okrem základnej pojmológie záväzkov a vecných práv objasňuje najmä, pre celú prácu kľúčový, prienik vecných práv pôsobiacich *erga omnes*, a relativity obligácii pôsobiacich *inter partes*. Tento obhajuje okrem iného názorom prof. Boháčka o zabezpečení statkov subjektov práva prostredníctvom majetkovej výmeny ergo existencia statických vecných práv u konkrétnych osôb je tu považovaná za dôsledok či následok fungujúcej dynamickej záväzkovoprávnej výmeny

ERUDITIO
MORES
FUTURUM

Univerzita Mateja Bela
Právnická fakulta
Komenského 20, 974 01 Banská Bystrica

PRÁVNICKÁ FAKULTA UMB
BANSKÁ BYSTRICA

tovarov. Následne autorka prechádza do druhej kapitoly. Tu sa venuje jadrú témy z pohľadu nielen počiatočného vývoja v rímskom práve, ale aj ďalších starších období, až po 20. storočie. Okrem iného tu habilitantka plynule prechádza z celoeurópskeho teritoriálneho vývoja až po vývoj relevantný pre naše územie. Zaujímavou sú v tomto prípade kapitoly o tendenciách zvecnoprávnenia nájmu v klasickom období rímskeho práva. Autorka tu vidí tieto tendencie najmä v otázke prípustnosti ochrany voči tretím osobám. To je určite správne, veď okrem iných prípadov môžeme túto “tenkú hranicu” vidieť už v prípade ručného zálohu, kde bola pripustená žaloba *actio pignoratitia in rem*, ktorá je priamym dôkazom o vzájomnom prieniku týchto odvetví aj v rámci typovej viazanosti. Tu by som možno odporučil zamerať pozornosť aj účel uzavretej zmluvy, kde pri nájme podobne ako pri *commodate* je to jednoznačne užívanie cudzej veci (*usus* či dokonca *ususfructus* v prípade árendy), čo sa u iných kontraktov nedá vnímať ako samozrejmy primárny účel. Z tohto pohľadu je možné zamyslieť sa nad otázkou či podobne ako utilitarita zmluvy mala vplyv na určenie zodpovednosti zmluvných strán, nemohol byť účel kontraktu zdrojom možných úvah o flexibilnejšej ochrane *erga omnes*. V tretej kapitole sa autorka venuje obdobiu medzivojnového Československa, ktoré malo zásadný konštitučný význam vo vzťahu k neskorším kodifikačným počínom, hoc sa samo nemôže pochváliť domácou kodifikovanou a unifikovanou podobou nosného kódexu súkromného práva. Pokiaľ sa jedná o skúmanú zásadu je možné detekovať jej oslabenie alebo v prípade zápisu nájmu v pozemkovej knihe jej úplné vylúčenie. V tomto prípade je vhodné oceniť, že autorka pri spracovaní nevynechala ani dobovú judikatúru, ktorá je síce príznačná svojou nejednotnosťou, no napriek tomu je v niektorých prípadoch cenným zdrojom potvrdenia výkladu spracovávaných normatívnych ustanovení. Štvrtá kapitola sa venuje obdobiu socialistickej Československej republiky, ktoré prinieslo unifikovaný tzv. Stredný kódex a následne po “dokončenej transformácii” smerom k socialistickému zriadeniu aj stále platný zákonník z roku 1964. Predložená práca vyústi výkladom o aktuálnej právnej úprave, ktorý je zhrnutý v poslednej piatej kapitole. Autorka v jej závere na jednej strane konkrétnym judikátom dokladá existenciu vecnoprávných účinkov nájmu v súčasnosti, no strane druhej sa nestotožňuje s označením jednostranné vecnoprávne účinky. Je zrejmé, že už z povahy veci vecnoprávne účinky nikdy nie sú jednostranné, nakoľko by nenaplnili elementárnu charakteristiku absolútnosti vecného práva. V tomto smere sa, nemôžem s habilitantkou stotožniť, ale domnievam sa, že išlo len o konštatovanie,

ERUDITIO
MORES
FUTURUM

Univerzita Mateja Bela
Právnická fakulta
Komenského 20, 974 01 Banská Bystrica

PRÁVNICKÁ FAKULTA UMB
BANSKÁ BYSTRICA

že vecnoprávna ochrana sa tu priznáva len jednej strane kontraktu, čo ostatne poznáme už z rímskeho práva a už vyššie spomenutého kontraktu *pignus*.

III.

Po formálnej stránke je potrebné povedať, že sa autorka pri spracovaní diela pedantne opierala o relevantnú domácu a zahraničnú odbornú spisbu, ale ako už bolo spomenuté nevynechala ani dostupnú judikatúru. Ide teda o kvalitne spracované vedecké dielo, čoho dôkazom sú nielen viac než tri stovky citačných odkazov, ale aj obsiahly zoznam bibliografických údajov. Jej práca by si však práca zaslúžila ešte dôslednejšiu jazykovú korektúru, ktorú odporúčam vykonať najmä pred jej publikovaním. To však neznižuje obsahovú kvalitu predloženého diela.

IV.

Záverom je možné konštatovať, že predkladaná habilitačná je na vysokej úrovni a spĺňa všetky štandardy kladené na tento typ prác. Autorka je oponentovi dobre známa ako osobnosť pravidelne sa zúčastňujúca vedeckých podujatí, ktoré vždy obohatí svojou vedeckou vyspelosťou.

**Z vyššie uvedených dôvodov odporúčam prácu na obhajobu a po jej úspešnom priebehu odporúčam, aby bol JUDr. Zuzane Míkvej Illýovej, PhD.
udelený vedecko-pedagogický titul**

„docent“

v odbore Teória a dejiny štátu a práva.

V Banskej Bystrici 19.4.2020

doc. Dr. iur. JUDr. Ing. Michal Turošík, PhD.